

Riktlinjer Barn och unga

Dokumentnamn Riktlinjer Barn och unga	Antagen 2019-11-05 KS § 175	Beslutsinstans Kommunstyrelsen
Dokumenttyp Riktlinje	Diarienummer KS 2019/799	Ersätter Gäller från och med 2020-01-01

Innehållsförteckning

Riktlinjernas syfte	1
Inledning	1
Vansbro kommuns utgångspunkter	1
Grundläggande bestämmelser	1
Författningsbestämmelser	1
Målgrupp	2
Barnperspektivet	2
Samverkan	2
Samordnad individuell plan	3
Intern samverkan	3
Ansvarig kommun	3
Sammanhållet ansvar vid placering i annan kommun	4
Överflyttning av ärende till annan kommun	5
Legala företrädare	5
Ombud och biträde	5
Samtycke	6
Beslut om vissa insatser emot en vårdnadshavares samtycke	6
Förebyggande insatser	6
Information samt uppsökande och motiverande åtgärder	7
Biståndsbedömda insatser	7
Serviceinsatser utan biståndsbedömning	7
Vård med stöd av LVU	7
Omedelbart omhändertagande	7
Handläggning av ärenden	8
Medverkan i utredningen	8
Handläggningstider	8
Aktualisering av ärenden	8
Skyddsbedömning	8
Förhandsbedömning	9
Utredning och beslutsunderlag	9
Kommunicering	10
Formulering av beslut	10

Tidsbegränsning av beslut	10
Vårdplan.....	10
Genomförandeplan	11
Uppdrag till utförare.....	11
Val av utförare	11
Uppföljning av insatser	12
Övervägande om fortsatt placering	12
Omprovning	12
Överklagande	13
Ersättning till kommunen för barn som är placerade utanför hemmet.....	13
Unga lagöverträdare	13
Ungdomstjänst	13
Unga brottsoffer samt medling	14

Riktlinjernas syfte

Riktlinjernas syfte är att vara en vägledning för socialsekreterare samt ge information till medborgare som kommer i kontakt med kommunstyrelsens verksamhet.

Riktlinjerna innebär inte någon inskränkning i den enskildes lagstadgade rätt att få en individuell prövning av sin ansökan. Riktlinjerna är därför vägledande och gäller aldrig utan undantag.

Riktlinjerna grundar sig på för verksamheten gällande författningsbestämmelser i socialtjänstlagen, förvaltningslagen, offentlighets- och sekretesslagen, föreskrifter och allmänna råd från Socialstyrelsen m.fl. författningar. Riktlinjerna beaktar även prejudicerande rättspraxis från främst Högsta förvaltningsdomstolen.

Inledning

Vansbro kommuns utgångspunkter

Beslutade insatser ska överensstämma med de mål och grundläggande värderingar som gäller för Vansbro kommun.

Grundläggande bestämmelser

Kommunstyrelsens insatser för den enskilde ska utformas och genomföras tillsammans med henne eller honom. Klientinflytandet ska betonas, vilket innebär att det är viktigt att den enskilde ges möjlighet att framföra sina synpunkter på innehållet i utredningar samt erbjuda insatser.

Författningsbestämmelser

Socialtjänstens arbete med barn och unga regleras i huvudsak genom socialtjänstlagen (2001:453) SoL, Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, Förvaltningslagen (1986:223), Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och Kommunallagen (1991:900). Det dagliga arbetet regleras också genom en mängd ytterligare lagar, exempelvis äktenskapsbalken (1987:230), Föräldrabalken (1949:381), samt Socialförsäkringsbalken (2010:110).

Ytterligare anvisningar kan hämtas från förarbetena till respektive lag. Vägledning kan ges från prejudicerande domar. Riktlinjerna kompletteras efter hand utifrån ny lagstiftning och prejudicerande domar. Detta sker dock inte omgående efter att ny lagstiftning eller prejudicerande dom kommit varför det är viktigt att förvaltningens tjänstemän hela tiden bevakar området. Förteckning över relevanta författningsbestämmelser, vägledande domstolsavgöranden samt annan vägledning finns i Vansbro kommuns, Socialt stöd och omsorgs kvalitetsledningssystem.

Målgrupp

Målgruppen för dessa riktlinjer är barn och unga mellan 0-18 år, i vissa fall upp till 21 år. Ensamkommande barn och ungdomar ingår i denna målgrupp.

Barnperspektivet

Barn i Sverige har enligt 6 kap 1 § Föräldrabalken, FB rätt till omvårdnad trygghet och en god fostran. Barn ska behandlas med aktning för sin person och egenart och inte utsättas för kroppslig bestraffning eller annan kränkande behandling. Det är vårdnadshavaren som ansvarar för att barnets grundläggande behov blir tillgodosedda.

För ensamkommande barn ankommer det på den gode mannen att se till att barnets behov enligt 6 kap. 1 § FB tillgodoses. Om barnet beviljas uppehållstillstånd så ska istället en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare utses.

Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas (1 kap. 2 § SoL). Barnets eller den unges bästa ska alltid vara vägledande i socialtjänstens arbete och beviljande av insatser.

Bestämmelsen har sin grund i artikel 3 i FN:s barnkonvention. I barnkonventionen framgår att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn och att barnet ska tillförsäkras det skydd och den omvårdnad som det behöver. Dock ska hänsyn tas till de rättigheter och skyldigheter som dennes föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har lagligt ansvar för barnet har.

När en åtgärd rör ett barn ska barnet få relevant information och ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. I de fall barnet inte framför sina åsikter ska barnets inställning så långt som möjligt klarläggas på annat sätt. Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i relation till barnets ålder och mognad. (11 kap. 10 § SoL)

Insatser för barn och unga ska utformas och genomföras tillsammans med dem och deras vårdnadshavare samt vid behov i samverkan med andra samhällsorgan, organisationer och andra föreningar (3 kap. 5 § SoL).

Samverkan

Individ- och familjeomsorgen har till uppgift att medverka i samhällsplaneringen i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda personer. Individ- och familjeomsorgen ska i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs och aktivt verka för att samverkan kommer till stånd. (5 kap. 1 a § SoL). All samverkan ska ske med den enskildes samtycke och delaktighet med målet att öka den enskildes livskvalitet. Samverkan internt och externt ska syfta till att skapa en helhetssyn på den enskildes behov samt hur dessa behov ska tillgodoses för att uppnå bästa värde och nytta. Föreligger de förutsättningar som finns reglerade i 2 och 3 §§ Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), kan nödvändiga kontakter tas utan den unges eller vårdnadshavares samtycke.

Samordnad individuell plan

En SIP, samordnad individuell plan, ska alltid utgå från individens behov och situation. Planen är inte ett mål i sig, utan ett sätt att se till att individen får de insatser och det stöd individen behöver. Hur själva SIP-arbetet ska läggas upp beror på hur individens livssituation ser ut och vilken typ av insatser som krävs.

Planen svarar på frågan vem gör vad och när? I en SIP ska det framgå: vilka insatser som behövs för att tillgodose individens behov.

- Vilka insatser respektive huvudman ska ansvara för
- Vilka åtgärder som någon annan än kommunen eller regionen ska vidta
- Vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen.

I både socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen finns en bestämmelse om att kommunen och regionen ska upprätta en samordnad individuell plan när de bedömer att insatser behöver samordnas. Det här gäller också privata utförare som kommun och region har avtal med.

Intern samverkan

Enskilda som kommer i kontakt med Individ- och familjeomsorgen i Vansbro kan även ha behov av stöd från andra verksamheter i kommunen. Samverkan ska därför ske med andra verksamheter för att enskilda ska få behövligt stöd.

Individ- och familjeomsorgen har ansvar för försörjningsstöd, stöd och insatser till personer som har utsatts för våld i nära relationer, stöd och insatser till personer med missbruk och beroende samt frågor som rör barn och ungas bästa. Verksamheten svarar även för stöd till föräldrar i att ta det ansvar som åvilar alla föräldrar enligt föräldrabalken.

I ärenden som kan beröra eller berör två eller flera verksamheter så bedömer berörda handläggare tillsammans i samverkan vem som ska svara för att tillgodose den enskildes behov. Detta kan innebära att ärendet kan handläggas gemensamt och att insatser behöver ges från flera verksamheter.

Om annan verksamhet informeras ska åtgärden dokumenteras genom journalanteckning eller motsvarande med angivande av eventuellt behövligt samtycke från enskild till kontakten med den andra verksamheten.

Om enskild inte ger samtycke till att annan verksamhet informeras så ingår det fortfarande i det uppsökande ansvaret att motivera enskilda till att även ta emot behövligt stöd och behövliga insatser från annan verksamhet.

Ansvarig kommun

Ansvaret för att tillgodose den enskildes behov av insatser från Individ- och familjeomsorgen faller i första hand på den kommun där den enskilde är stadigvarande bosatt, det vill säga där den enskilde har sin stadigvarande bostad (bosättningskommun). Undantagsvis kan även den

kommunen där den enskilde har starkast anknytning vara ansvarig kommun. Detta gäller exempelvis om den enskilde saknar stadigvarande bostad, flyttar ofta eller av andra anledningar har fått starkare anknytning till annan kommun än bosättningskommunen. Vid bedömningen av vilken kommun som är bosättningskommun tas bl.a. hänsyn till var den enskilde har sitt sociala nätverk och vilken uppfattning den enskilde själv har. Om den enskilde saknar stadigvarande bostad ska den kommun till vilken han eller hon har sin starkaste anknytning anses vara ansvarig kommun. Bosättningskommunen ansvarar för stöd och hjälp till enskild vid tillfällig vistelse i annan kommun. Detta gäller normalt alla vistelser, oberoende av anledning och som varar upp till sex månader. Tillfällig vistelse kan exempelvis vara studier eller deltagande i kortare utbildning, tillfälligt arbete på annan ort, vistelse i fritidshus eller deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter på annan ort.

Kommunen där den enskilde vistas (vistelsekommun) har alltid ansvar för nödvändiga insatser om nya behov av stöd och hjälp uppkommer under en tillfällig vistelse. Vistelsekommunen ansvarar även för insatser i akuta situationer.

Insatser som akuta situationer kräver kan exempelvis vara vård- och stödinsatser som behövs omedelbart, men även sådana akuta och tillfälliga insatser som behöver ges i avvaktan på att den enskilde ska kunna återvända till sin bosättningskommun. Om den enskilde inte omedelbart kan återvända till bosättningskommunen, är vistelsekommunen skyldig att bistå med de insatser som den akuta situationen kräver.

Om det är oklart i vilken kommun den enskilde är bosatt, ansvarar vistelsekommunen alltid för att den enskilde får allt det stöd och den hjälp som hon eller han behöver, inte bara för insatser som en akut situation kan föranleda.

Den kommun där den enskilde är folkbokförd ansvarar däremot alltid för stöd och hjälp när någon vistas på sjukhus eller i annan sjukvårdsinrättning. Folkbokföringskommunen har också ansvar för stöd och hjälp som aktualiserats inför avslutningen av vård på sjukhus eller sjukvårdsinrättning. Folkbokföringskommunen har alltså alltid ansvaret för så kallade utskrivningsklara patienter som lämnar landstingets slutenvård. Detta är den enda situationen där folkbokföringskommunen är ansvarig.

Sammanhållet ansvar vid placering i annan kommun

Vansbro kommun har det huvudsakliga ansvaret för barn och ungdomar som placeras i andra kommuner. Det gäller såväl insatser från Individ- och familjeomsorgen som andra biståndsinsatser så länge inte en vårdnadsöverflytt har skett.

Överflyttning av ärende till annan kommun

Vid placering i annan kommun kan en kommun som anser att ett ärende ska flyttas över till annan kommun begära det hos den andra kommunen. Ärendet ska då flyttas över om den som berörs av ärendet har starkast anknytning till den andra kommunen. Övervägande om starkast anknytning görs med hänsyn till den enskildes önskemål, hjälpbehovets varaktighet och omständigheterna i övrigt.

Uppgifter som behövs för att en kommun ska kunna ta över ett ärende lämnas ut av den kommun som överlämnar ärendet. Uppgiftsskyldigheten bryter eventuell sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen.

Om berörda kommuner inte är överens om att flytta över ärendet, får den kommun som begärt överflyttning ansöka om det hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Ansökan om överflyttning till IVO kan även göras av den kommun som begär överflyttning inte har fått något svar på en månad.

Lämplighetskravet vid en överflyttning innebär i praktiken att det ska vara klarlagt att vården och omsorgen om den enskilde också blir bättre.

Legala företrädare

Barn under 18 år företräds av sin vårdnadshavare, särskilt förordnad vårdnadshavare eller god man.

Förälder som ej är vårdnadshavare kan enbart kontaktas om vårdnadshavaren samtycker till detta.

Gode män som kan uppvisa ett förordnande från tingsrätten ska anses föra den enskildes talan. Kopia av förordnandet ska förvaras i den enskildes akt. Förordnandet ska även dokumenteras i journalen.

Ombud och biträde

Vid LVU (Lag med särskilda bestämmelser om vård av ung), LUL (Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare), polisanmälningar utifrån våld i nära relation tillsätter tingsrätt/förvaltningsrätt offentligt biträde/särskild företrädare åt barnet. I de fall där vårdnadshavare blir en part i målet utser tingsrätt/förvaltningsrätt även ombud åt dem. I vissa fall anlitar vårdnadshavare ett juridiskt ombud/personligt ombud alternativt lämnar fullmakt till annan person att bistå eller föra deras talan i utredningar vid Individ- och familjeomsorgen. Med ombud avses den som har en skriftlig fullmakt att helt eller delvis föra vårdnadshavarens talan. Ombudet är behörigt att företräda den enskilde i hans eller hennes frånvaro när den enskilde har ett ombud bör skriftväxlingen ske med ombudet. Nämnden får avvisa ombudet om denne visar oskicklighet eller oförstånd eller om han eller hon annars är olämplig.

Samtycke

Vid alla viktiga beslut som rör barnet ska samråd ske med vårdnadshavaren. Samråd ska alltid ske vid planer och åtgärdsprogram för enskilda barn. Samtycke skall som regel inhämtas vid beslut om individuella insatser. I utredning enligt 11 kap 2 § SoL har socialsekreterare möjlighet att samtala med barnet utan vårdnadshavarens samtycke och utan att vårdnadshavaren är närvarande. Detta gäller även utredningar enligt 6 kap 7 eller 8 §§ Föräldrabalken som görs på Kommunstyrelsens initiativ gällande överflytt av vårdnad.

Enligt 11 kap 10 § SoL har ett barn som fyllt 15 år rätt att själv föra sin talan i mål och ärenden enligt lagen. Ett barn som är yngre bör höras om det kan vara till nytta för utredningen och barnet kan antas inte ta skada av det. När socialsekreterare bedömer att ett samtal med barnet bör äga rum i en utredning och barnet har uppnått den ålder och mognad som krävs för att själv bestämma om sin medverkan, är det barnet som råder över om samtalet ska ske eller ej. Barnets medgivande är då, en både nödvändig och tillräcklig förutsättning för samtalet. Det innebär att vårdnadshavarens samtycke inte behöver inhämtas och att samtalet kan äga rum mot vårdnadshavarens vilja. Finns det två vårdnadshavare krävs inte samtycke från eller närvaro av någon av dem. Om barnet inte har uppnått den ålder och mognad som krävs för att själv bestämma om samtalet ska äga rum kan vårdnadshavaren förhindra att samtalet med barnet sker.

Beslut om vissa insatser emot en vårdnadshavarens samtycke

När ett barn står under vårdnad av två vårdnadshavare och endast den ena samtycker till en åtgärd till stöd för barnet får socialnämnden besluta att åtgärden får vidtas utan andra vårdnadshavarens samtycke (6 kap 13 a § Föräldrabalken) om det krävs med hänsyn till barnets bästa och om åtgärden gäller:

psykiatrisk eller psykologisk utredning eller behandling som omfattas av Hälso- och sjukvårdslagen, behandling i öppna former som ges med stöd av 4 kap. 1 § SoL samt utseende av en kontaktperson eller en familj som avses i 3 kap. 6 b § 1 stycket SoL.

Förebyggande insatser

Exempel på insatser:

Familjeteamet, kontaktperson, kontaktfamilj, avlastningsfamilj, Trappan-samtal (krissamtal för barn), LINUS-barnstöd (för barn till missbrukare), COPE-föräldrautbildning, ABC-föräldrautbildning, HAP haschavvänjningsprogram), kurator, MI-samtal (motiverande samtal), psykologsamtal, provtagning, ART (Agression Replacement Training), familjerådgivning.

Samverkan sker även med Familjecentrum där BVC, MVC, öppna förskolan, förskola och skola medverkar. Detta för att tidigt kunna upptäcka behov av insatser.

Information samt uppsökande och motiverande åtgärder

Individ- och familjeomsorgen informerar om anmälningsskyldighet i kommunens förskolor och skolor samt på BVC - barnvårdscentralen, MVC – mödravårdscentralen och vårdcentralen.

Vansbro kommuns invånare har möjlighet att vända sig till Familjeteamet för stöd.

Familjeteamet erbjuder fem samtal utan biståndsbeslut från Individ- och familjeomsorgen.

Biståndsbedömda insatser

Individ- och familjeomsorgen i Vansbro kommun kan besluta om någon av nedanstående insatser:

Familjeteamet, Hem för vård och boende, familjehem, nätverksplacering, privatplacering, skyddat boende, SiS-placering, LVU, ungdomstjänst, medling, kontaktperson vid umgänge, kvalificerad kontaktperson, kontaktperson, kontaktfamilj, avlastningsfamilj, Trappan-samtal, LINUS-barnstöd, HAP, MI-samtal, psykologsamtal, provtagning, ART. Ytterligare insatser kan tillkomma utifrån behov.

Serviceinsatser utan biståndsbedömning

Vansbro kommun erbjuder föräldrautbildning, familjeteamet samt familjerådgivning. I samverkan med Region Dalarna och Svenska kyrkan erbjuds för små barn och deras föräldrar olika grupper vid Familjecentrum. Ytterligare insatser kan tillkomma.

Vård med stöd av LVU

I de fall behövlig vård inte kan genomföras i samförstånd och med samtycke av den unge eller dennes vårdnadshavare kan den unge beredas vård med stöd av Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). LVU är en skyddslag och vid beslut enligt denna lag ska vad som är bäst för den unge vara avgörande. Vård enligt LVU ska beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas.

Vård ska även beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende (2 och 3 §§ LVU). Vård med stöd av denna lag beslutas av förvaltningsrätten efter ansökan från socialnämnden. (4 § LVU)

Omedelbart omhändertagande

Enligt 6 § LVU får Kommunstyrelsen besluta om omedelbart omhändertagande för den som är under 20 år om det är sannolikt att den unge behöver beredas vård med stöd av LVU och beslut från rätten inte kan inväntas. Anledning till att beslut inte kan inväntas kan vara att det finns risk för den unges hälsa eller utveckling eller att den fortsatta utredningen allvarligt kan försvåras eller vidare åtgärder hindras.

I de fall Kommunstyrelsens beslut inte kan inväntas får Kommunstyrelsens utskott omsorgs ordförande, eller annan ledamot i dennes ställe, besluta om omhändertagandet. Beslutet ska då anmälas till Kommunstyrelsens utskott omsorgs nästa sammanträde.

Handläggning av ärenden

All handläggning inom Individ- och familjeomsorgen avseende barn och unga utgår från Barns behov i centrum, BBiC och dokumenteras i verksamhetssystemet med samma namn.

Medverkan i utredningen

Parter i en utredning är barnet samt dess vårdnadshavare. Vid behov kan andra för barnet viktiga personer eller andra myndigheter barnet har kontakt med medverka. Informationsinhämtning vid utredningen kan till exempel ske genom samtal, hembesök, skriftligen samt SIP-möten.

Handläggningstider

En förhandsbedömning skall ske inom två veckor från det att anmälan inkommit till Individ- och familjeomsorgen om det inte redan finns en pågående utredning gällande barnet eller den unge. Utredningen skall vara slutförd inom fyra månader från det datum den inleddes.

Aktualisering av ärenden

Alla anmälningar gällande barn och unga som kommer till Individ- och familjeomsorgen ska i första hand tas emot och registreras av en barnhandläggare som aktualiserar ärendet i verksamhetssystemet. Aktualiseringen skall ske samma dag ärendet kommer in. Uppgifter som inkommer genom så kallad egen kännedom registreras som ”annat sätt” i verksamhetssystemet.

Ansökan från klienter tas emot, registreras i verksamhetssystemet och utredning inleds utan att föregås av förhandsbedömning.

Skyddsbedömning

Skyddsbedömning skall göras samma dag som anmälan kommer in, i undantagsfall kan skyddsbedömning ske dagen efter anmälan inkommit. Skyddsbedömning skall göras av 1:e socialsekreterare, IFO-chef eller socialsekreterare.

Förhandsbedömning

Förhandsbedömning görs av 1:e socialsekreterare eller av två socialsekreterare.

Förhandsbedömning är en bedömning om Individ- och familjeomsorgen ska inleda en utredning eller ej. Det är allvaret i anmälan som avgör hur snabbt Individ- och familjeomsorgen måste fatta beslut om utredning. Under förhandsbedömningen får kontakt enbart tas med barnet, den unge och dess vårdnadshavare då inhämtning av uppgifter från andra anses vara en utredningsåtgärd.

Om det under en förhandsbedömning framkommer uppgifter om att ett barn kan ha utsatts för våld eller andra övergrepp av en närstående eller bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot en närstående ska en utredning om barnets behov av stöd och hjälp inledas utan dröjsmål. Kontakt tas då även omedelbart med Barnahus.

Om det redan i anmälan framkommer uppgifter om våld eller andra övergrepp av en närstående eller bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot en närstående inleds utredning direkt, utan att förhandsbedömning skett. Även i detta fall tas kontakt med Barnahus, ingen kontakt tas med vårdnadshavare innan samråd skett vid Barnahus.

Individ- och familjeomsorgen bör enligt 14 kap 1 a § SoL erbjuda barnet, vårdnadshavaren och den som gjort anmälan ett möte om det med hänsyn till barnets bästa anses lämpligt. Ett anmälningsmöte avser enbart anmälare som omfattas av anmälningsskyldigheten i 14 kap 1 § SoL.

Individ- och familjeomsorgen får enligt 14 kap 1 b § SoL informera den som gjort en anmälan om att en utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Sådan information ska på begäran lämnas till anmälaren om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra detta. Återkoppling avser enbart anmälare som omfattas av anmälningsskyldigheten i 14 kap 1 § SoL.

Utredning och beslutsunderlag

Utredning inleds enligt 11 kap 1 eller 2 §§ SoL. Utredning av vad som genom anmälan, ansökan eller på annat sätt kommit till Individ- och familjeomsorgens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av Individ- och familjeomsorgen ska inledas utan dröjsmål. Om Individ- och familjeomsorgen behöver ingripa till ett barns skydd får Individ- och familjeomsorgen konsultera sakkunniga samt i övrigt ta de kontakter som behövs för att utföra bedömningen av behovet av insatser. Utredningen skall vara slutförd inom fyra månader, i den tiden inberäknas tid för kommunikering.

En utredning skall inte göras mer omfattande än vad som är motiverat av omständigheterna i ärendet. Utredningen ska genomföras skyndsamt och ha ett helhetsperspektiv. Om det föreligger särskilda skäl får Individ- och familjeomsorgen besluta om att förlänga utredningstiden, till exempel vid inhämtning eller i väntan på utlåtande från BUP.

Om barnet eller den unge flyttar till annan kommun under utredningstiden är huvudregeln att den Socialtjänst som inlett utredningen är skyldig att slutföra utredningen och fatta beslut i ärendet trots de praktiska svårigheter som flyttningen kan medföra. Den nya vistelsekommunen är dock skyldig att på begäran bistå den ansvariga Socialtjänsten i utredningsarbetet för att ett korrekt beslut i ärendet ska kunna fattas. Om nämnden i den nya vistelsekommunen samtycker till att ta över utredningen övergår dock ansvaret till den nya nämnden. Den information som inhämtas under utredningstiden sammanställs i ett beslutsunderlag.

Kommunicering

Av 17 § förvaltningslagen (FL) framgår att ett ärende inte får avgöras utan att den som är sökande, klagande eller annan part har underrättats om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan och han har fått tillfälle att yttra sig.

Parter skall underrättas om utredningsmaterial och ges tillfälle att yttra sig innan beslut. Tiden för skäligt rådrum är minst fem dagar.

Formulering av beslut

Alla beslut ska baseras på ett beslutsunderlag. Av beslutet ska framgå om och i så fall vilka behov som finns, vilka insatser som bedöms lämpliga och en motivering till varför insatserna föreslås. Det ska även finnas en information om rätten att överklaga beslutet. Beslutsunderlag och beslut meddelas skriftligen.

Tidsbegränsning av beslut

Beslut om insats ska verkställas inom tre månader. Beslut om insats ska vara tidsbegränsade med möjlighet till förlängning.

Vårdplan

När någon behöver vårdas i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem ska en vårdplan upprättas för den vård som socialnämnden avser att anordna. Vårdplanen ska även ta upp åtgärder och insatser som andra huvudmän har ansvar för. (11 kap. 3 § 1 och 3 stycket SoL)

Enligt 5 kap. 1 a § 1 stycket SoF ska en vårdplan, om det inte möter särskilda hinder, beskriva:

de särskilda insatser som behövs, på vilket sätt den unges umgänge med föräldrar, vårdnadshavare och andra närstående ska ordnas, målet med vården samt den vårdbehövandes och hans eller hennes vårdnadshavares syn på den planerade vården.

Genomförandeplan

Vid öppna insatser, förutom kontaktperson och kontaktfamilj upprättas genomförandeplanen av utföraren tillsammans med barnet samt barnets vårdnadshavare.

För barn och unga som vårdas i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem upprättas genomförandeplanen av socialsekreteraren i samråd med barnet, den unge och dennes vårdnadshavare och utföraren. Av planen ska framgå hur vården ska genomföras. Genomförandeplanen ska även ta upp åtgärder och insatser som andra huvudmän har ansvar för. (11 kap. 3 § 2 och 3 stycket SoL)

En genomförandeplan, om det inte möter särskilda hinder ska beskriva: målet med de särskilda insatser som behövs, när och hur de särskilda insatserna ska genomföras, när och hur genomförandeplanen ska följas upp, när och hur den unge ska kunna tillgodogöra sig åtgärder och insatser som andra huvudmän än socialnämnden ansvarar för, när och hur den unges umgänge med föräldrar, vårdnadshavare och andra närstående ska ordnas, när och hur den unge ska ha kontakt med socialnämnden samt den unges och dess vårdnadshavares syn på genomförandet av den planerade vården.

Genomförandeplanen ska regelbundet följas upp, vid placering minst var sjätte månad, och revideras vid behov.

Uppdrag till utförare

Vid öppna insatser, förutom kontaktperson och kontaktfamilj, ska ett uppdrag utformas. Uppdraget till utföraren ska alltid dokumenteras. I uppdraget ska den enskildes namn, personnummer och andra kontaktuppgifter framgå samt när uppdraget har lämnats till utföraren. I uppdraget ska följande uppgifter också framgå: vilken bedömning som nämnden har gjort av den enskildes behov, vad som ingår i uppdraget, vilket eller vilka mål som gäller för insatsen, former för uppföljning i det enskilda fallet, vilken information som ska återföras till Individ- och familjeomsorgen i samband med att insatsen avslutas samt namn och kontaktuppgifter till ansvarig handläggare hos Individ-och familjeomsorgen.

Val av utförare

Individ- och familjeomsorgen överväger vilka insatser som motsvarar individens behov och beviljar den som bedöms mest lämpad i ärendet.

Uppföljning av insatser

Barn som är placerade enligt SoL eller LVU ska följas upp minst fyra gånger per år. Uppföljning ska ske genom besök i det hem barnet eller ungdomen bor. I samband med detta ska samtal med barnet ske, om samtal inte är möjligt ska det noggrant journalföras varför samtal ej har skett.

Övriga insatser enligt SoL ska följas upp minst var sjätte månad eller utifrån tätare intervall om så har beslutats eller behovet av uppföljning uppstår.

Målen med insatsen ska finnas i genomförandeplanen.

Övervägande om fortsatt placering

Enligt 6 kap. 8 § SoL ska Kommunstyrelsen minst en gång var sjätte månad, räknat från dagen för verkställighet av placeringsbeslutet, överväga om vården fortfarande behövs och hur vården bör inriktas och utformas. Det gäller även vid medgivande för privatplaceringar.

Ett övervägande är inget formellt beslut utan enbart en information till nämnden. Finner nämnden vid övervägandet att vården bör prövas i sak ska nämnden ta initiativ till att en utredning görs. Utredningen ska därefter tas till nämnden med ett förslag till beslut. Förvaltningslagens bestämmelser om kommunicering, parts rätt till insyn etc. blir då tillämpliga.

Vid ett omedelbart omhändertagande ska ett övervägande göras inom sex månader från den dag beslutet om det omedelbara omhändertagandet fattades.

I det fall då LVU beslutats utan att ha föregåtts av ett omedelbart omhändertagande ska övervägande göras inom sex månader från den dag beslutet verkställdes. Därefter inom sex månader från senaste övervägande.

Om ett barn eller ungdom är placerad enligt 2 och 3 §§ LVU ska både en omprövning och ett övervägande göras.

Omprövning

Omprövning av öppna insatser enligt 4 kap 1 § SoL görs innan tidsgränsen för beslutet löpt ut.

Omprövning av placeringar enligt 3 § LVU görs var sjätte månad, beslut fattas av Kommunstyrelsens utskott omsorg.

Vid ett omedelbart omhändertagande ska en omprövning göras inom sex månader från den dag beslutet om det omedelbara omhändertagandet fattades.

I det fall då LVU beslutats utan att ha föregåtts av ett omedelbart omhändertagande ska omprövningen göras inom sex månader från den dag beslutet verkställdes. Därefter inom sex månader från senaste omprövning.

Beslutet är överklagningsbart och skall därför kommuniceras med den enskilde tillsammans med en information om rätten att överklaga beslutet.

Om ett barn eller ungdom är placerad enligt 2 och 3 §§ LVU ska både en omprövning och ett övervägande göras.

Överklagande

Besvärshänvisning samt beslut skickas ut till klienten som har tre veckor på sig att inkomma med svar. Handläggare omprövar beslutet eller vidhåller det tagna beslutet som då skickas vidare till Förvaltningsrätten.

Ersättning till kommunen för barn som är placerade utanför hemmet
Vansbro kommun tillämpar föräldrars skyldighet att bidra till kommunens kostnader när ett barn får vård i ett annat hem än det egna enligt socialtjänstlagen (SoL).
Socialnämnden får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

Ur socialtjänstlagen 8 kap § 1 andra stycket om föräldrars ersättningsskyldighet framgår att föräldrar är skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för ett barn som vårdas i annat hem än det egna. Bestämmelser om hur ersättningen skall beräknas finns i socialtjänstförordningen. Där anges att ersättningen skall beräknas, för var och en av föräldrarna, som om det gällde återbetalning till försäkringskassan av utbetalt underhållsstöd enligt lag (1996:1030) om underhållsstöd. Socialnämnden skall dock göra en bedömning av om detta belopp är skäligt utifrån kunskap om föräldrarnas ekonomiska situation. Beloppet kan, enligt 4 §, jämkas till ett lägre belopp.

Unga lagöverträdare

Enligt 6 § lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) ska socialnämnden omedelbart underrättas om ett barn under 18 år är skäligen misstänkt för ett brott som kan ge fängelse. Vid förhör med ett barn, under 18 år ska företrädare för socialtjänsten närvara om det är möjligt och kan ske utan men för utredningen (7 § LUL).

Socialnämnden ska omedelbart underrättas när någon kan misstänkas för att före 15 års ålder ha begått ett brott som kan ge fängelse minst ett år. Vid förhör med den misstänkte ska företrädare för socialtjänsten närvara om det inte möter något hinder. Om misstankar kvarstår efter förhöret ska förhørsprotokollet och åtgärderna skickas till socialnämnden omgående. (34 § LUL)

På begäran från åklagare ska socialnämnden lämna ett yttrande, om ett barn under 18 år är skäligen misstänkt för att ha begått brott eller har erkänt brott. Yttrande ska begäras av åklagaren innan beslut fattas i åtalsfrågan. (11 § 1 st LUL) Om förundersökningen gäller brott på vilket fängelse kan följa ska undersökningsledaren, om möjligt, begära ett sådant yttrande som avses i första stycket senast i samband med delgivning av brottsmisstanke enligt 23 kap. 18 § 1 stycket rättegångsbalken (11 § 2 stycket LUL). Vilka uppgifter yttrandet ska innehålla framgår i 11 § 3 st LUL.

Ungdomstjänst

Enligt 5 kap. 1 b § SoL ansvarar kommunen för att påföljden ungdomstjänst enligt 32 kap. 2 § brottsbalken (1962:700) kan verkställas så snart som möjligt samt utse en handledare för den unge. Innehållet i ungdomstjänsten ska redogöras i en arbetsplan och socialtjänsten ansvarar

för att kontrollera att planen följs. Om arbetsplanen inte följs ska socialtjänsten underrätta åklagarmyndigheten.

Arbetsplanen ska innehålla uppgifter om vart arbetet ska utföras, arbetstider, det lägsta och det högsta antalet timmar som ska utföras varje vecka eller månad och om det finns några övriga villkor.

Unga brottsoffer samt medling

Socialnämnden har till uppgift att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp och ansvarar för att ett barn, som har utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.

Till kommunens ansvar hör även att tillhandahålla medling enligt lag (2002:445) om medling av brott. Medling kan erbjudas när brott har begåtts av någon som är under 21 år. (5 kap. 1 c § SoL) Medling är ett frivilligt möte mellan den som har begått brottet och den som har drabbats med målsättningen att minska de negativa följderna av brottet (3 § lag om medling av brott).